

การตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 24 จังหวัดพะเยา
The Decision to Pursue Education at Rajapranugroh 24 School,
Phayao Province

นนอนันต์ ศรีวิชัย¹
ดร.รุ่งฤดี รัตนชัยศิลป์²
ดร.วัฒนา อ่อนประทุม³

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 24 จังหวัดพะเยา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 24 จังหวัดพะเยา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สังกัดสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน และเพื่อศึกษาแนวทางการเข้าศึกษาต่อในโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 24 จังหวัดพะเยา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สังกัดสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ประชากร คือ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 24 จังหวัดพะเยา ที่อยู่ระหว่างการตัดสินใจศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 150 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ การแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ผลการวิจัยพบว่า ระดับการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 24 จังหวัดพะเยา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านหลักสูตรและด้านการประชาสัมพันธ์มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเช่นกัน แสดงให้เห็นว่านักเรียนให้ความสำคัญกับความเหมาะสมของหลักสูตรที่เปิดสอน รวมถึงการได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโรงเรียนผ่านช่องทางการประชาสัมพันธ์อย่างชัดเจนและทั่วถึง นอกจากนี้ แนวทางการเข้าศึกษาต่อของนักเรียนส่วนใหญ่เกิดจากการพิจารณาร่วมกันระหว่างนักเรียนและผู้ปกครอง โดยคำนึงถึงปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ความพร้อมของครอบครัว และสวัสดิการด้านที่พัก อาหาร และการสนับสนุนทางการศึกษา

คำสำคัญ: การตัดสินใจศึกษาต่อ, นักเรียนด้อยโอกาส, โรงเรียนราชประชานุเคราะห์, การศึกษาขั้นพื้นฐาน

¹ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา สถาบันวิทยาการจัดการแห่งแปซิฟิก

² อาจารย์ที่ปรึกษา, รองอธิการบดี สถาบันวิทยาการจัดการแห่งแปซิฟิก

³ อาจารย์ที่ปรึกษา, อาจารย์พิเศษ สถาบันวิทยาการจัดการแห่งแปซิฟิก

ABSTRACT

This research entitled “Decision-Making on Pursuing Further Education at Rajaprajanugroh 24 School, Phayao Province” aimed to examine the level of decision-making regarding further education at Rajaprajanugroh 24 School, Phayao Province, under the Bureau of Special Education Administration, Office of the Basic Education Commission, and to explore guidelines for pursuing further education at the same school. This study employed a survey research design. The population consisted of 150 Grade 9 students at Rajaprajanugroh 24 School, Phayao Province, who were in the process of deciding whether to pursue upper secondary education. The sample was selected using purposive sampling. The research instrument was a questionnaire, and the data were analyzed using descriptive statistics, including frequency, percentage, mean, and standard deviation.

The findings revealed that the overall level of decision-making to pursue further education at Rajaprajanugroh 24 School, Phayao Province, was at a high level. When considered by aspect, both curriculum and public relations were also rated at a high level. This indicates that students placed importance on the appropriateness of the curriculum offered, as well as on receiving clear and comprehensive information about the school through public relations channels. In addition, the guidelines for pursuing further education showed that most students made decisions collaboratively with their parents, taking into account economic factors, family readiness, and welfare support such as accommodation, meals, and educational assistance.

Keywords: educational decision-making, disadvantaged students, Rajaprajanugroh School, basic education

บทนำ

การจัดการศึกษาไทยได้ยึดหลักสิทธิขั้นพื้นฐานที่ประชาชนทุกคนต้องได้รับโอกาสทางการศึกษาอย่างเสมอภาคและทั่วถึง ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 ซึ่งกำหนดให้รัฐจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา คุณธรรม และมีความสุข สามารถดำรงชีวิตและประกอบอาชีพได้อย่างมีคุณค่า โดยไม่เลือกปฏิบัติ และต้องคำนึงถึงความเสมอภาคในการเข้าถึงทรัพยากรทางการศึกษา โดยเฉพาะกลุ่มเด็กและเยาวชนที่ด้อยโอกาส เช่น เด็กกำพร้า เด็กในครอบครัวยากจน หรือเด็กที่อาศัยอยู่ในถิ่นทุรกันดาร ซึ่งกลุ่มเป้าหมายเหล่านี้มักเผชิญกับอุปสรรคหลายประการในการเข้าถึงระบบการศึกษาที่มีคุณภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2564) เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการและสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ได้ดำเนินนโยบายการจัดการศึกษาสำหรับผู้ด้อยโอกาส โดยจัดตั้งโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์และโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ในภูมิภาคต่างๆ เพื่อรองรับนักเรียนยากจน เด็กด้อยโอกาส เด็กกำพร้า และผู้ประสบภัยพิบัติ ให้ได้รับการดูแลแบบองค์รวม ทั้งด้านการเรียน การอยู่กิน และการพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยจัดการเรียนการสอนควบคู่กับการดูแลความเป็นอยู่และพัฒนาทักษะชีวิต (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2565)

การตัดสินใจเรียนต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายถือเป็นจุดเปลี่ยนสำคัญในชีวิตนักเรียน เพราะเป็นช่วงกำหนดทิศทางชีวิต ทั้งการศึกษาต่อสายสามัญและสายอาชีพ (อ้างอิงในจำลอง นามูลรี (2561 หน้า 80) การเลือกเรียนในโรงเรียนราชประชานุเคราะห์จึงไม่ใช่เพียงการเลือกสถานที่เรียน แต่ยังหมายถึงการเลือกวิถีชีวิตแบบโรงเรียนประจำที่มีระเบียบแบบแผนชัดเจน มีระบบดูแลช่วยเหลือครอบคลุม ทั้งด้านความเป็นอยู่ การใช้ชีวิตประจำวัน และการปลูกฝังวินัยเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (อ้างอิงในวรรณภา สันโดด, 2563, 55-70)

ทั้งนี้ การตัดสินใจเข้าเรียนต่อของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นกระบวนการที่ได้รับอิทธิพลจากหลากหลายปัจจัย ทั้งในด้านส่วนบุคคล เช่น ความสนใจ ความสามารถ และเป้าหมายในชีวิต ด้านครอบครัว เช่น ความคิดเห็นของผู้ปกครอง รายได้ และระดับการศึกษา ตลอดจนปัจจัยด้านโรงเรียน เช่น คุณภาพการจัดการเรียนการสอน ชื่อเสียงของสถาบัน และสภาพแวดล้อมทางกายภาพ (อ้างอิงในสุไพบชะ จานงลักษณ์, 2564, 79) ปัจจัยเหล่านี้ล้วนมีผลต่อการเลือกสถานศึกษาที่เหมาะสมกับตนเองของนักเรียน โดยเฉพาะในกลุ่มนักเรียนที่มีข้อจำกัดทางสังคมและเศรษฐกิจ การตัดสินใจเข้าเรียนต่อจึงมีความซับซ้อน และต้องอาศัยการศึกษาทำความเข้าใจในเชิงลึก

โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 24 จังหวัดพะเยา เป็นหนึ่งในสถานศึกษาดังกล่าวที่มีพันธกิจในการให้การศึกษแก่เด็กด้อยโอกาสในพื้นที่ภาคเหนือ โดยจัดการศึกษาในระบบประจำ (Residential System) พร้อมทั้งพัก อาหาร และอุปกรณ์การเรียนโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย ซึ่งเป็นแนวทางที่ช่วยขจัดอุปสรรคด้านเศรษฐกิจของครอบครัวผู้เรียน และส่งเสริมให้เกิดความเท่าเทียมทางการศึกษา (แผนปฏิบัติการโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 24, 2567) แม้โรงเรียนจะมีระบบสนับสนุนที่เข้มแข็ง แต่

ยังปรากฏปัญหาเกี่ยวกับการตัดสินใจเข้าเรียนต่อของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นเข้าสู่ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนดังกล่าว ซึ่งอาจเกิดจากการรับรู้ข้อมูลที่ไม่เพียงพอ ความไม่เข้าใจในบทบาทของโรงเรียน ทศนคติของผู้ปกครอง หรือข้อจำกัดด้านเศรษฐกิจและระยะทาง ดังนั้น การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเข้าเรียนต่อในโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 24 จังหวัดพะเยา จึงเป็นประเด็นที่มีความสำคัญต่อการวางแผนพัฒนานโยบายและแนวทางการส่งเสริมการศึกษาในกลุ่มเป้าหมายอย่างเหมาะสม

จากปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาการตัดสินใจเข้าเรียนต่อในโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 24 จังหวัดพะเยา โดยมุ่งหวังให้ผลการศึกษาสามารถสะท้อนให้เห็นถึงองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของนักเรียน และนำไปสู่การกำหนดแนวทางในการพัฒนา ส่งเสริม และปรับปรุงกระบวนการแนะแนว การประชาสัมพันธ์ ตลอดจนการจัดการศึกษาที่ตอบสนองต่อความต้องการของนักเรียนกลุ่มเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 24 จังหวัดพะเยา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สังกัดสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. เพื่อศึกษาแนวทางการเข้าศึกษาต่อในโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 24 จังหวัดพะเยา สังกัด สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สังกัดสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ระเบียบวิธีการวิจัย

ประชากร ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการเลือกตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) ได้แก่ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 24 จังหวัดพะเยา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สังกัดสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่อยู่ระหว่างการตัดสินใจศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 150 คน (ที่มา: ข้อมูลนักเรียน งานรับนักเรียน ฝ่ายบริหารงานวิชาการ โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 24 จังหวัดพะเยา ข้อมูล ณ วันที่ 30 พฤษภาคม 2568)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งผู้วิจัยได้จัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 24 จังหวัดพะเยา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สังกัดสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยการศึกษาจากเอกสารแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้ แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบ แบบสอบถาม แบบสอบถามเกี่ยวกับการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 24 จังหวัดพะเยา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สังกัดสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เป็นคำถามปลายเปิดเพื่อให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับ ข้อเสนอแนะ ข้อคิดเห็น หรือแนวทางการพัฒนาการรับนักเรียนเข้าศึกษาต่อในโรงเรียน

การวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลผล ผู้วิจัยนำข้อมูลมาประมวลผลและวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยใช้วิธีทางสถิติที่นำมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยวิเคราะห์ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคลของประชากร นำมาวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่และค่าร้อยละ (Percentage) และนำเสนอในรูปแบบตาราง และวิเคราะห์ระดับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 24 จังหวัดพะเยา โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ดังนี้

1. ข้อมูลจากการสำรวจด้วยแบบสอบถาม ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ซึ่งประกอบด้วย การแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) เพื่อใช้อธิบายความถี่และร้อยละของข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

2. วิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถาม ข้อมูลความคิดเห็นที่มีต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 24 จังหวัดพะเยา โดยใช้สถิติ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เพื่อใช้อธิบายค่าเฉลี่ยของข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามตอนที่ 2 การตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 24 จังหวัดพะเยา โดยใช้เกณฑ์ตามระดับมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560)

3. วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามปลายเปิด โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และนำเสนอในรูปแบบความเรียง

ผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเพื่อศึกษาระดับการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 24 จังหวัดพะเยา และเพื่อศึกษาแนวทางการเข้าศึกษาต่อในโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 24 จังหวัดพะเยา สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 24 จังหวัดพะเยา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เป็นไปตามสมมุติฐานการวิจัย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ปัจจัยด้านการประชาสัมพันธ์ รองลงมา คือ ปัจจัยด้านหลักสูตร ตามลำดับโดยมีรายละเอียดของผลการศึกษาในแต่ละประเด็น ดังนี้

ปัจจัยด้านการประชาสัมพันธ์ โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เป็นไปตามสมมุติฐานการวิจัย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงลำดับจากมากไปน้อย พบว่า โรงเรียนใช้สื่อออนไลน์ในการประชาสัมพันธ์อย่างมีประสิทธิภาพ อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ มีการเผยแพร่ข้อมูลผ่านหลายช่องทาง เช่น เว็บไซต์ โซเชียลมีเดีย แผ่นพับ การประชาสัมพันธ์ทำให้เกิดภาพลักษณ์ที่ดีต่อโรงเรียน ข้อมูลประชาสัมพันธ์มีความถูกต้องและน่าเชื่อถือ และการประชาสัมพันธ์ทำให้ผู้เรียนรู้สึกอยากมาเรียนที่นี้มากขึ้น การประชาสัมพันธ์นำเสนอความปลอดภัยและสวัสดิการของนักเรียน เนื้อหาการประชาสัมพันธ์ครอบคลุมข้อมูลหลักสูตรและสิ่งอำนวยความสะดวก การประชาสัมพันธ์เข้าถึงผู้ปกครองและชุมชนได้อย่างทั่วถึง การประชาสัมพันธ์นำเสนอความสำเร็จของศิษย์เก่าเพื่อสร้างแรงบันดาลใจ และ โรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์ที่ชัดเจนและเข้าใจง่าย ตามลำดับ

ปัจจัยด้านหลักสูตร โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เป็นไปตามสมมุติฐานการวิจัย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงลำดับจากมากไปน้อย พบว่า มีการสอนทักษะที่จำเป็นสำหรับการศึกษาต่อในระดับสูงขึ้น อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ เนื้อหาหลักสูตรสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของกระทรวงฯ โรงเรียนมีการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลายและครอบคลุม หลักสูตรส่งเสริมทักษะวิชาการควบคู่กับทักษะชีวิต เนื้อหาวิชามีความทันสมัยและสอดคล้องกับการประกอบอาชีพในอนาคต หลักสูตรช่วยสร้างทักษะการคิดวิเคราะห์และการแก้ปัญหา หลักสูตรมีการบูรณาการเทคโนโลยีและนวัตกรรม หลักสูตรเน้นการปฏิบัติจริงมากกว่าทฤษฎี หลักสูตรที่โรงเรียนเปิดสอนมีความเหมาะสมกับความสนใจและความถนัดของตน และหลักสูตรสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน ตามลำดับ

2. ผลการศึกษาแนวทางการเข้าศึกษาต่อในโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 24 จังหวัดพะเยา สังกัด สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สังกัดสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ผลดังนี้

2.1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน แม้ว่าผู้เรียนส่วนใหญ่จะมีความพึงพอใจต่อหลักสูตรเดิมในระดับหนึ่ง แต่เพื่อให้สอดคล้องกับเปลี่ยนแปลงในยุคปัจจุบันและตอบสนองความถนัดที่แตกต่างกันของผู้เรียน จึงมีข้อเสนอแนะให้โรงเรียนเพิ่มความหลากหลายและความยืดหยุ่นของหลักสูตร โดยเฉพาะการขยายสายการเรียนเฉพาะทางและสายอาชีพ อาทิ ช่างยนต์ อิเล็กทรอนิกส์ ธุรกิจดิจิทัล รวมถึงด้านดนตรีและกีฬา ควบคู่ไปกับการปรับปรุงเนื้อหาให้มีความทันสมัย ด้วยการบูรณาการเทคโนโลยี วิทยาศาสตร์ และปัญญาประดิษฐ์ (AI) เข้าสู่การเรียนรู้ พร้อมทั้งสนับสนุนอุปกรณ์ที่ทันสมัย เช่น คอมพิวเตอร์และระบบอินเทอร์เน็ตที่มีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ รูปแบบการจัดการเรียนการสอนควรเน้นการลงมือปฏิบัติจริง (Hands-on Learning) มากกว่าการเรียนรู้ทฤษฎี เพื่อสร้างความเข้าใจเชิงลึกและลดความตึงเครียดในชั้นเรียน โดยควรดำเนินงานควบคู่ไปกับระบบแนะแนวที่มีประสิทธิภาพ เพื่อช่วยให้นักเรียนค้นพบตนเองและเข้าใจเส้นทางการประกอบอาชีพในอนาคตได้อย่างชัดเจน

2.2 ด้านการประชาสัมพันธ์และการสื่อสารองค์กร เพื่อสร้างการรับรู้และความเชื่อมั่นแก่กลุ่มเป้าหมาย โรงเรียนควรปรับกลยุทธ์การสื่อสารโดยเน้นการใช้สื่อสังคมออนไลน์และแพลตฟอร์มดิจิทัล เช่น เพจบุ๊กและเว็บไซต์โรงเรียน อย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง ข้อมูลที่นำเสนอควรมีความถูกต้อง ครบถ้วน และเข้าใจง่าย โดยเฉพาะรายละเอียดเกี่ยวกับหลักสูตร จุดเด่นของโรงเรียน และโอกาสในการศึกษาต่อ นอกจากนี้ ควรเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการประชาสัมพันธ์ และเพิ่มช่องทางการสื่อสารสองทางเพื่อตอบข้อซักถามของผู้ปกครองและผู้สนใจได้อย่างรวดเร็ว ซึ่งจะช่วยประกอบการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อได้อย่างมั่นใจ

2.3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับแนวทางการเข้าศึกษาต่อโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 24 จังหวัดพะเยา

1. ข้อเสนอแนะแนวทางการเข้าศึกษาต่อด้านหลักสูตรของโรงเรียน พบว่า จากความคิดเห็นของประชากร สามารถสรุปได้ว่า ผู้เรียนส่วนใหญ่ พึงพอใจกับหลักสูตรของโรงเรียนในระดับหนึ่ง แต่มีข้อเสนอแนะแนวทางการเข้าศึกษาต่อด้านหลักสูตรของโรงเรียนใน 5 ประเด็นหลัก ดังนี้

1. เพิ่มความหลากหลายและความยืดหยุ่นของหลักสูตร ประชากรเห็นว่าหลักสูตรมีความครอบคลุมและสามารถต่อยอดไปเรียนต่อได้ แต่ต้องการให้เพิ่มสายการเรียนเฉพาะทางมากขึ้น เช่น สายอาชีพ (ช่างยนต์, อิเล็กทรอนิกส์, ธุรกิจดิจิทัล, การบริหารธุรกิจ), กีฬา, ดนตรี, คอมพิวเตอร์ และการเขียนโปรแกรม เพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนเลือกเรียนตามความถนัดของตนเองได้มากขึ้น

2. เน้นการเรียนรู้เชิงปฏิบัติ (Hands-on Learning) ประชากรต้องการให้โรงเรียนจัดการเรียนการสอนที่ “ลงมือทำจริง” มากกว่าการเรียนเชิงทฤษฎี เพื่อให้เกิดความเข้าใจเชิงลึกและสามารถนำไปใช้ได้ในชีวิตจริง รวมถึงอยากให้มีการเรียนที่สนุกและไม่ตึงเครียด

3. พัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัยและสอดคล้องกับอนาคต ประชากรเสนอให้เพิ่มเนื้อหาเกี่ยวกับ เทคโนโลยีสมัยใหม่ เช่น วิทยาศาสตร์ ดิจิทัล และ AI (ปัญญาประดิษฐ์) พร้อมจัดหาอุปกรณ์ที่ทันสมัย เช่น คอมพิวเตอร์ใหม่ที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งสนับสนุนการเรียนรู้แบบบูรณาการข้ามวิชา

4. ระบบแนะแนวและการประชาสัมพันธ์หลักสูตรที่ชัดเจน ประชากรต้องการข้อมูลเกี่ยวกับหลักสูตรที่เข้าใจง่าย ครบถ้วน และมีกิจกรรมแนะแนวช่วยให้นักเรียนรู้จักตนเอง เข้าใจเป้าหมายการเรียนต่อ รวมถึงรู้ว่าหลักสูตรแต่ละสายให้โอกาสในอาชีพอย่างไร

5. คุณภาพการสอนและสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ ประชากรเสนอให้ครูสอนอย่างเข้าใจ บรรยายภาคในห้องเรียนไม่เครียด และมีกิจกรรมเสริมที่สนุกสนาน พร้อมทั้งส่งเสริมการค้นหาความถนัดของนักเรียน มีทุนการศึกษา และอินเทอร์เน็ตที่เข้าถึงได้ดี เพื่อสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เปิดกว้าง

หลักสูตรของโรงเรียนมีพื้นฐานดี แต่ต้องการความหลากหลาย ทันสมัย และเปิดโอกาสให้เลือกเรียนได้ตามความถนัดมากขึ้น พร้อมทั้งให้ความสำคัญกับการเรียนรู้ที่เน้นการลงมือทำจริงและบรรยากาศการเรียนที่เป็นมิตร

2. ข้อเสนอแนะแนวทางการเข้าศึกษาต่อด้านการประชาสัมพันธ์ของโรงเรียน จากความคิดเห็นของประชากร สามารถจำแนกข้อเสนอแนะได้เป็น 2 ด้านหลัก คือ

1. การเพิ่มประสิทธิภาพของสื่อและช่องทางออนไลน์ ประชากรเห็นว่าโรงเรียนควรประชาสัมพันธ์ข้อมูลผ่านช่องทางออนไลน์มากขึ้น เช่น เฟซบุ๊ก เว็บไซต์ และเพจโรงเรียน อย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้กว้างขึ้น ควรมีการตอบคำถามของผู้ปกครองและผู้สนใจให้มากขึ้น และเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์ด้วย

2. ความชัดเจนและครบถ้วนของข้อมูลที่เผยแพร่ ผู้แบบสอบถามต้องการให้ข้อมูลเกี่ยวกับหลักสูตรและโอกาสศึกษาต่อมีความถูกต้อง ครบถ้วน และเข้าใจง่าย โดยควรนำเสนอภาพรวมของโรงเรียน จุดเด่นของหลักสูตร และโอกาสในอนาคตอย่างตรงไปตรงมา เพื่อสร้างความเชื่อมั่นแก่ผู้ปกครองและนักเรียนที่สนใจ

โรงเรียนปรับปรุงการประชาสัมพันธ์ให้เข้าถึงง่าย ถูกต้อง และต่อเนื่อง โดยใช้สื่อออนไลน์อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อช่วยให้ผู้สนใจสามารถตัดสินใจเข้าศึกษาต่อได้อย่างมั่นใจและมีข้อมูลครบถ้วน

3. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ความคิดเห็นของประชากรเกี่ยวกับการปรับปรุงโรงเรียนเพิ่มเติมสามารถสรุปได้เป็น 3 ด้านหลัก ได้แก่

1. การเพิ่มความหลากหลายและอิสระในการเรียนรู้ ประชากรต้องการให้โรงเรียนสนับสนุนสายการเรียนที่หลากหลายมากขึ้น โดยเฉพาะสายอาชีพที่ได้รับความนิยม เช่น ช่างยนต์ บัญชี และอุตสาหกรรม รวมถึงการส่งเสริมวิชาเกษตรที่ให้ประโยชน์จริงในชีวิตประจำวัน

2. การบริหารจัดการพฤติกรรมและสภาพแวดล้อมทางสังคม ประชากรต้องการให้โรงเรียนสร้างบรรยากาศทางสังคมที่ปลอดภัย ปราศจากการบูลลี่ และให้ครูเปิดใจรับฟังความคิดเห็นของนักเรียนมากขึ้น รวมถึงเข้าถึงนักเรียนที่ไม่กล้าแสดงออก เพื่อให้ทุกคนได้รับการดูแลอย่างทั่วถึง

3. การจัดการเวลาและกิจกรรมทางกายภาพ ประชากรเสนอให้ปรับการจัดการเวลาการเรียนและพักผ่อนให้เหมาะสม รวมถึงทบทวนกิจกรรมออกกำลังกายตอนเช้า บางส่วนต้องการลดกิจกรรมวิ่ง แต่บางส่วนต้องการเพิ่มการส่งเสริมกีฬา แสดงให้เห็นถึงความหลากหลายของความต้องการในกลุ่มนักเรียน

ข้อเสนอแนะทั่วไปสะท้อนว่าผู้เรียนต้องการโรงเรียนที่เปิดกว้าง ยืดหยุ่น ปลอดภัย และสนับสนุนความแตกต่างของนักเรียนแต่ละคน เพื่อสร้างสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้และการเติบโตอย่างสมดุลทั้งทางวิชาการและสังคม

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 24 จังหวัดพะเยา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ได้ผลการศึกษาที่สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 24 จังหวัดพะเยา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 150 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 50.70 และเพศหญิง ร้อยละ 49.30 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าสัดส่วนนักเรียนชายและหญิงที่กำลังศึกษา ในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 24 จังหวัดพะเยา มีจำนวนใกล้เคียงกัน สะท้อนให้เห็นว่าโรงเรียนมีความสมดุลทางเพศและมีนโยบายรับนักเรียนที่เท่าเทียมกัน เพศจึงไม่ใช่ปัจจัยหลักที่ส่งผลต่อความแตกต่างในการตัดสินใจศึกษาต่อ ในด้านอาชีพของผู้ปกครอง พบว่ามากกว่าครึ่ง (ร้อยละ 56.60) ประกอบอาชีพเกษตรกรรม สอดคล้องกับบริบทของชุมชนในเขตอำเภอจุน จังหวัดพะเยา ซึ่งเป็นพื้นที่ชนบทที่มีฐานเศรษฐกิจหลักมาจากการเกษตร ลักษณะอาชีพดังกล่าว สะท้อนถึงสภาพสังคมของครอบครัวผู้เรียนที่มีรายได้ค่อนข้างจำกัด ทำให้การเลือกเรียนต่อในโรงเรียนที่มีสวัสดิการครบถ้วน ไม่เสียค่าใช้จ่าย และมีระบบดูแลนักเรียนแบบอยู่ประจำ ถือเป็นปัจจัยจูงใจสำคัญในการตัดสินใจ ส่วนรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครอบครัวอยู่ในช่วง 5,001–10,000 บาท (ร้อยละ 50.70) ซึ่งจัดอยู่ในระดับรายได้ต่ำถึงปานกลาง แสดงให้เห็นว่านักเรียนส่วนใหญ่มีข้อจำกัดทางเศรษฐกิจ จึงต้องพิจารณาด้านค่าใช้จ่ายในการศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญ การที่โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 24 ให้การสนับสนุนทั้งด้านที่พัก อาหาร และอุปกรณ์การเรียนโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย จึงเป็นเหตุผลหลักที่นักเรียนและผู้ปกครองตัดสินใจให้ศึกษาต่อในสถานศึกษานี้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุโษะ จานงลักษณ์

(2564) ซึ่งพบว่า ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสวัสดิการโรงเรียนเป็นตัวแปรสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกสถานศึกษา โดยเฉพาะในกลุ่มนักเรียนที่มาจากครอบครัวยากจนสำหรับระดับการศึกษาของผู้ปกครอง พบว่าส่วนใหญ่จบเพียงระดับมัธยมศึกษา (ร้อยละ 63.30) แสดงถึงโอกาสทางการศึกษาที่จำกัดของผู้ปกครอง ซึ่งอาจส่งผลให้ผู้ปกครองมีข้อมูลหรือความเข้าใจเกี่ยวกับการศึกษาต่อไม่มากนัก ทำให้นักเรียนต้องอาศัยคำแนะนำจากครูแนะแนวหรือบุคลากรในโรงเรียนมากขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดของ อานนท์ เลี้ยงพรม (2564) ที่กล่าวว่า ในครอบครัวที่มีระดับการศึกษาของผู้ปกครองต่ำ บทบาทของโรงเรียนและครูแนะแนวจะมีอิทธิพลสูงต่อการตัดสินใจเลือกเรียนต่อของนักเรียน

ดังนั้น ข้อมูลพื้นฐานของประชากรที่เก็บข้อมูลสะท้อนให้เห็นว่า โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 24 จังหวัดพะเยา มีบทบาทสำคัญในการสร้างโอกาสทางการศึกษาแก่เยาวชนจากครอบครัวที่มีฐานะยากจน และเป็นแหล่งพัฒนาศักยภาพของนักเรียนให้สามารถศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นได้ แม้อยู่ภายใต้ข้อจำกัดทางเศรษฐกิจและสังคม

2. ด้านหลักสูตรของโรงเรียน นักเรียนส่วนใหญ่เห็นว่าหลักสูตรของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 24 มีความหลากหลาย ครอบคลุมทั้งสายสามัญและสายอาชีพ สามารถต่อยอดไปสู่ระดับอุดมศึกษาได้ อีกทั้งยังมีกิจกรรมส่งเสริมทักษะอาชีพที่สอดคล้องกับตลาดแรงงาน เช่น เกษตรกรรม เทคโนโลยี หรือการงานอาชีพ ซึ่งช่วยให้นักเรียนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้จริง นอกจากนี้ โรงเรียนยังจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ (Integrated Learning) เน้นการลงมือปฏิบัติ (Hands-on Learning) และโครงการฐานอาชีพ ทำให้นักเรียนเกิดความเข้าใจในเนื้อหาวิชา และเห็นคุณค่าของการเรียนมากขึ้น ส่งผลให้หลักสูตรเป็นจุดแข็งสำคัญที่มีผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อภายในโรงเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิทวัส เหล่ามะลอ (2562) และวราภรณ์ ช่วยประครอง (2562) ที่ชี้ว่าความเหมาะสมของหลักสูตรกับความสนใจของผู้เรียน รวมถึงความสามารถในการนำไปต่อยอดในอนาคต เป็นปัจจัยหลักที่กระตุ้นให้ผู้เรียนตัดสินใจเลือกศึกษาต่อ

3. ด้านการประชาสัมพันธ์ของโรงเรียน ข้อมูลการประชาสัมพันธ์ของโรงเรียนมีบทบาทสำคัญต่อการสร้างการรับรู้และทัศนคติของนักเรียน การเผยแพร่ข้อมูลผ่านช่องทางออนไลน์ เช่น เว็บไซต์เพจของโรงเรียน Facebook และสื่อสังคมออนไลน์อื่น ๆ ช่วยให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้สะดวกและรวดเร็ว นอกจากนี้ โรงเรียนยังมีการจัดกิจกรรมแนะแนวการศึกษาต่อภายในและภายนอกโรงเรียน เช่น กิจกรรม Open House, แนะนำสัญจร, และ การเข้าร่วมงานนิทรรศการการศึกษาในระดับจังหวัด ทำให้นักเรียนได้รับข้อมูลที่ชัดเจนเกี่ยวกับหลักสูตร การเรียนการสอน และชีวิตความเป็นอยู่ภายในโรงเรียน ผลดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า “การประชาสัมพันธ์ที่มีคุณภาพและต่อเนื่อง” เป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างความเข้าใจและความเชื่อมั่นของนักเรียนและผู้ปกครอง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ เอกชัย เทียนเงิน (2565) ที่กล่าวว่า การประชาสัมพันธ์เชิงกลยุทธ์ที่มีเนื้อหาชัดเจนและเข้าถึงง่าย จะเพิ่มโอกาสในการเลือกศึกษาต่อในสถาบันนั้น ๆ

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณทั้งหมด พบว่า ปัจจัยทั้ง 2 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักสูตร (Product) และ ด้านการประชาสัมพันธ์ (Promotion) พบว่าตัวแปรเหล่านี้ไม่ได้ส่งผลแยกจากกันแต่

ทำงานร่วมกันในลักษณะของ ส่วนประสมทางการตลาดที่ลงตัว สำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะกล่าวคือ
สวัสดิการช่วยลดอุปสรรคเรื่องค่าใช้จ่าย หลักสูตรช่วยสร้างความหวังเรื่องอาชีพ และการประชาสัมพันธ์
ช่วยสร้างความเชื่อมั่น องค์ประกอบเหล่านี้ทำให้โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 24 จังหวัดพะเยา เป็น
ทางเลือกที่คุ้มค่า และเหมาะสมที่สุด สำหรับผู้เรียนที่มีข้อจำกัดทางเศรษฐกิจและสังคม เพื่อยกระดับ
คุณภาพชีวิตและการศึกษาของตนเองต่อไป

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัยในครั้งนี้

1.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1.1. โรงเรียนควรพัฒนากลยุทธ์การประชาสัมพันธ์แบบบูรณาการ ทั้งออนไลน์และ
ออฟไลน์เพื่อสร้างการรับรู้ที่กว้างขวางและต่อเนื่อง

1.1.2. โรงเรียนควรมีระบบแนะแนวการศึกษาต่อที่เข้มแข็ง โดยให้ข้อมูลที่ชัดเจน
เกี่ยวกับสายการเรียน อาชีพในอนาคต และทุนการศึกษา

1.2 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.2.1. พัฒนาหลักสูตรที่หลากหลายและตอบโจทย์ตลาดแรงงาน เช่น สายอาชีพ
สายเทคโนโลยีดิจิทัล กีฬา และศิลปะ

1.2.2. จัดกิจกรรมเปิดบ้านโรงเรียน (Open House) หรือแนะแนวสัญจร เพื่อให้
นักเรียนและผู้ปกครองได้รับข้อมูลตรงจากโรงเรียน

1.2.3. ส่งเสริมสภาพแวดล้อมการเรียนรู้เชิงบวก ลดพฤติกรรมบูลลี่ และเปิดโอกาส
ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจด้านกิจกรรม

2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

2.1 ควรขยายขอบเขตการศึกษาไปยังโรงเรียนลักษณะเดียวกันในพื้นที่อื่น เพื่อ
เปรียบเทียบปัจจัยการตัดสินใจในบริบทที่แตกต่าง

2.2 ควรศึกษาปัจจัยด้านจิตวิทยา เช่น แรงจูงใจภายในหรือภาพลักษณ์โรงเรียนเพิ่มเติม
เพื่อเข้าใจการตัดสินใจเชิงลึกของนักเรียนมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2564). นโยบายและจุดเน้นการดำเนินงานของกระทรวงศึกษาธิการ
ปีงบประมาณ พ.ศ. 2564. กรุงเทพฯ: สำนักงานรัฐมนตรี กระทรวงศึกษาธิการ.
- กรมกิจการเด็กและเยาวชน. (2563). *รายงานสถานการณ์เด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ประจำปี 2563*. กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์.
- จำลอง นามูลตรี. (2561). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกศึกษาต่อของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย.
วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 10 ฉบับปรับปรุงใหม่).
กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น
- วิทวัส เหล่ามะลอ. (2562). ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของนักศึกษา
มหาวิทยาลัยขอนแก่น ประจำปีการศึกษา 2562 โดยผ่านการคัดเลือกด้วยระบบ
TCAS. รายงานการวิจัย, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- วรภรณ์ ช่วยประคอง. (2562). การตัดสินใจศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา คณะรัฐศาสตร์และ
นิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา. งานวิจัยอิสระ คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์
มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุไบชะ จ้างลักษณ์. (2564). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรี
คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
งานวิจัยอิสระ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- อานนท์ เลี้ยงพรหม. (2564). ปัจจัยการตัดสินใจของผู้ปกครองในการเลือกโรงเรียนให้นักเรียนเขา
ศึกษาต่อระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 2. *Journal of Roi Kaensarn Academi* Vol. 6 No. 12
December 2021.
- เอกชัย เทียนเงิน. (2565). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาระดับอุดมศึกษาของนักเรียน
ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย. วารสารศิลปศาสตร์ราชชมงคลสุวรรณภูมิ.
- Hossler, D., & Gallagher, K. S. (1987). Studying student college choice: A three-phase
model and the implications for policymakers. *College and University*,
62(3), 207–221.
- Kotler, P., & Fox, K. F. A. (1995). *Strategic marketing for educational institutions*
(2nd ed.). Prentice Hall.
- Schiffman, L. G., & Kanuk, L. L. (2010). *Consumer behavior* (10th ed.). Pearson Prentice
Hall.
- Simon, H. A. (1960). *The new science of management decision*. Harper & Row.